

[Lone Dybkjær]

ne, at der kan skabes en bredere basis for selskabets virksomhed. Dette er nødvendigt, da den politiske usikkerhed, der hidtil har været om D.O.N.G. A/S, har gjort det vanskeligt for selskabet at disponere.

Lovforslaget fremsættes herved for tinget med henblik på at indgå i den videre debat om D.O.N.G. A/S. Forslagsstillerne vil naturligvis tage lovforslaget som udgangspunkt i denne debat, men vil være åbne over for at diskutere andre muligheder, der tager udgangspunkt i aktieselskabsformen.

Skriftlig redegørelse:

Ældrepolitisk redegørelse af 14/12 1982.
(Redegørelse nr. R 4).

Socialministeren (Palle Simonsen):

Ældrekommissionens 3 delrapporter er spændende og inspirerende materiale, og jeg kan fuldt ud tilslutte mig kommissionens konklusion om en bedre og mere sammenhængende ældrepolitik.

Denne politik bør bygges op omkring nøgleordene

- større selvbestemmelse for den enkelte,
- bedre rammer for anvendelse af egne kræfter og muligheder,
- en styrkelse af vilkårene for at kunne undgå stærke brud i livssituationen også i tilværelsens sidste år.

Disse nøgleord gælder i virkeligheden for en hvilken som helst befolkningsgruppe. Når det alligevel kan være nyttigt at fremhæve dem, hænger det sammen med tendensen til formynderi over for den ældre generation.

Der er ikke noget mere naturligt, end at vi bliver ældre. Desværre har vi alligevel en tilbøjelighed til at have nogle bestemte holdninger til ældre, og disse holdninger kommer på en vis måde i konflikt med begreberne om, at de ældre som alle andre skal have udfoldelsesmuligheder ud fra egne forudsætninger.

Der er derfor behov for en holdningsændring i retning af større respekt over for de ældre. Også ældre er forskellige, og de er - som det så rammende er blevet udtrykt af læge Esther Møller - først og fremmest unge, der er blevet ældre.

Efterhånden vil vi i en tredjedel af vort liv befinde os i den såkaldte ældregruppe. Dette understreger måske mere end noget andet

nødvendigheden af brud med stive generati-onsskel.

Udviklingen i antallet af ældre

I de kommende år vil ældreområdet få en mere fremtrædende plads, fordi andelen af ældre i befolkningen vil øges betydeligt. Den største vækst kan forventes i gruppen af de ældste, som erfaringsmæssigt også er den gruppe af ældre, som har størst behov for bl. a. sociale og sundhedsmæssige ydelser.

Kommissionen har anskueliggjort, hvordan befolkningsudviklingen kan påvirke det offentlige forbrug, og antager, at antallet af ældre på over 80 år fra 1980 til 1990 kan forventes øget med mellem 45.000 og 56.000 personer.

Det er givet, at dette også får betydning for ældrepolitikken. Beregninger viser, at med uændret standard vil det offentlige udgifter til ældre i 1990 være ca. 7-9 mia kr. større end i 1980. Forøgelsen svarer i størrelsesorden til de samlede udgifter til ældreinstitutioner i 1980.

Hvis man forudsatte, at der skulle ske forbedringer f. eks. med 2 pct. om året, ville udgiftsforøgelsen i 1990 være på 17-19 mia kr.

Vi står således over for et vanskeligt dilemma. Samfundsøkonomisk er det nødvendigt, at det offentlige forbrug begrænses. Heroverfor står, at der kan peges på områder, hvor der er behov for at forbedre forholdene for ældre, og befolkningsforandringerne vil i de kommende år forøge presset yderligere.

Den aktuelle situation

Regeringen har ved gennemførelse af den nødvendige økonomiske tilpasning lagt betydelig vægt på at friholde de ældre.

I forbindelse med indgrebene i dyrtidsreguleringen er der taget særligt hensyn til pensionisterne, idet pensionerne fortsat har fuld dyrtidsregulering, og regeringen har også fremsat forslag om fordobling af varmhjælpen.

Den videre udvikling

Kommissionens regneeksempler forudsætter bl. a., at vi i de kommende år anvender præcis de samme midler til at løse opgaverne omkring de ældre på, f. eks. plejehjem, hjem-

[Socialministeren]

mehjælp m.v. Ændres denné forudsætning, vil der imidlertid opstå helt nye muligheder for at skabe bedre rammer om de ældres tilværelse, uden at dette i samme grad påvirker det offentlige udgifter.

Kommissionen har stærkt medvirket til at rette søgelyset mod behovet for, at ældrepolitikken skal opfattes langt bredere, end vi er vant til, og at man må være opmærksom på, at der findes andre metoder end at forøge det offentlige tilskud. Jeg lægger derfor megen vægt på, at der nu igangsættes en udvikling, som gradvis bidrager til en bedre og friere ramme om de ældres tilværelse.

Holdningen til ældre – større bredde i ældrearbejdet

Tendensen til umyndiggørelse af ældre hænger stærkt sammen med nogle traditionelle holdninger til alderdommen, holdninger, som også i et vist omfang præger det sociale arbejde.

At blive gammel er netop ikke udtryk for, at man samtidig bliver et socialt tilfælde.

Holdninger kan imidlertid ikke ændres markant gennem lovgivning.

En af de veje, vi må satse stærkt på, er at drage de ældre, deres organisationer og de mange omsorgsorganisationer stærkere ind i tilrettelæggelse og udførelse af ældrearbejdet.

Det er ofte hævdet, at samfundet ikke har brug for de ældre. Intet er mere forkert. Vi har netop brug for den erfaring, den ældre generation repræsenterer.

En af de bedste måder, vi kan demonstrere dette på, er ved, at de ældre aktivt tager del i planlægningen og udførelsen af ældrearbejdet.

Vi har brug for den opfindsomhed og de meget værdifulde kræfter, som vitterlig findes i meget brede kredse i befolkningen – ikke mindst i mange frivillige organisationer. Vi må lære at udnytte disse muligheder, og det gælder på alle planer, fra tilrettelæggelse af de mere overordnede rammer for ældrepolitikken til udførelsen af helt jordnære daglige hjælpeforanstaltninger til ældre med behov for bistand.

Kommissionen har peget på nogle områder, hvor der er oplagte muligheder for en kvalitetsforbedring og bedre udnyttelse af indsatsen ved at inddrage de ældre.

Jeg vil fremhæve de områder, hvor ældre hjælper andre ældre, f. eks. ved at ledsage til aktiviteter, ved at give en håndsækning, hvor dette behøves, og ved at være aktive i udførelsen af selve arbejdet blandt ældre.

Det har stor betydning, at en langt større kreds af den danske befolkning kommer i direkte kontakt med de mange forskellige aspekter af ældrearbejdet. Kombineret med et bredt oplysningsarbejde er dette et særdeles virksomt middel til at udvikle en mere menneskeligt varm og mindre umyndiggørende holdning.

Det betyder ikke, at det overlades til private at have ansvaret for hele ældrepolitikken. Det, der skal stiles imod, er et virksomt samspil med det offentlige, så opgaverne bliver løst på en god og menneskelig måde og der drages nytte af den opfindsomhed, som findes ikke mindst hos store grupper af de ældre selv.

Jeg vil stræbe imod, at der kommer størst mulig bredde i det folkelige engagement, også for at sikre, at der for ældrebefolkningen kan udvikles brede og varierende tilbud, der kan interessere flest mulige grupper af ældre.

Som optakt hertil vil jeg i nær fremtid indbyde til en konference, hvor de ældre, deres organisationer og kredse, der beskæftiger sig med de ældre, kan få mulighed for nærmere at fremlægge deres tanker om og planer for, hvordan de kan bidrage til forbedringer på ældreområdet. Hvis der f. eks. i den gældende lovgivning er barrierer, som vanskeliggør eller helt forhindrer gode lokale initiativer i at komme til udførelse, vil den netop vedtagne ændring af bistandsloven åbne for forsøg. Herved skulle nogle væsentlige lovmæssige hindringer være fjernet, og der er skabt grobund for initiativer, der sigter på udvikling af alternativer til de kendte og traditionelle foranstaltninger.

Fokus på 3 hovedtemaer

De 3 rapporter fra ældrekommissionen er særdeles omfattende, og mange emner er uhyre grundigt behandlet. Skal der opnås reelle resultater i den kommende debat om den ældre generations forhold, tror jeg imidlertid, det er væsentligt, at vi koncentrerer os om de hovedområder, som udgør den egentlige ramme om de ældres vilkår. Det betyder ikke, at emner som uddannelse, kollektiv tra-

[Socialministeren]

fik o. lign. skal tilsidesættes. De skal tværtimod ses og løses i lyset af de rammer, der stilles op. Det er før set, at kommissionsbetænkninger er druknet i en detaildebat uden faktiske resultater. Ældrekommissionens rapport skal herudover kunne overleve i en tid med knappe ressourcer. Det er derfor min hensigt at sætte fokus på 3 hovedområder:

- ældres forhold til arbejdsmarkedet,
- pensionisternes økonomi,
- nye og bedre boligformer.

Alle 3 områder er afgørende i bestræbelserne for at skabe vilkår for den ældre generation, som gør forholdene frie og menneskelige og i størst mulig harmoni med det øvrige samfund.

Bliver overgangen fra erhvervsarbejdet til pensionisttilværelsen mere glidende, vil omstillingen være lettere.

Gøres pensionisternes økonomi mere overskuelig, og kan den oven i købet på længere sigt forbedres, øges trygheden.

Forsøger vi at bryde med de stive institutionsformer og i stedet knytte døgnplejen til nye boligformer, bidrager vi til en forbedring af den fysiske ramme omkring de ældres dagligdag.

Smidig tilbagetrækning fra arbejdsmarkedet, delpension, førtidspension

Der bør i de kommende år arbejdes henimod at give ældre langt bedre betingelser for, at overgangen fra arbejde til pensionisttilværelse kan smidiggøres. Det må være den enkelte selv, som efter eget ønske bestemmer, hvornår og i hvilken takt tilbagetrækningen skal foregå.

Dette forudsætter opfyldelse af 2 væsentlige betingelser.

Den ene retter sig til arbejdsmarkedets parter, som ved indgåelse af aftale om arbejdstid, lønforhold m.v. bør give mulighed for, at de ældre på arbejdsmarkedet får mulighed for en selvvalgt tilbagetrækningsrytme.

Det bør være muligt at foretage en tilpasning af den nuværende efterlønsordning, så arbejdsophøret bliver mere glidende. Målet må være en kombination af delpension og deltidsbeskæftigelse, og jeg er derfor åben for ideer fra bl. a. arbejdsmarkedets parter om dette. Det skal dog understreges, at en delpensionsordning i givet fald må opbygges på en sådan måde, at den tager hensyn til

den faktiske økonomiske situation, landet er i, og tager hensyn til et andet punkt, kommissionen meget kraftigt har fremhævet, nemlig at der skal skabes en bedre sammenhæng i hele systemet af offentlige pensioner.

Hvad det sidste angår, er det min hensigt snarest at fremsætte forslag om en reform på førtidspensionsområdet, hvor hovedformålet er en forenkling af det gældende system samt en afløsning af den laveste invalidepension, som i højere grad end i dag sikrer et realistisk forsørgelsesgrundlag for denne gruppe pensionister.

Samspillet mellem skat, pension og andre indtægtsafhængige sociale ydelser

Samspilsproblemet består i, at reglerne for indkomstbeskatning og for aftrapning eller betaling for en del af de sociale ydelser spiller sammen på en uheldig måde. F. eks. kan en indtægtsfremgang på 1.000 kr. for en enlig pensionist, der modtager pensionstillæg, boligydelse og hjemmehjælp, i mange tilfælde betyde, at der reelt kun er ca. 200 kr. eller 20 pct. tilbage til merforbrug. I ekstreme tilfælde oplever pensionisten endog, at indkomstfremgangen ædes op af »samspilsproblemet«.

Samspilsproblemet er et eksempel på manglende sammenhæng. Det nuværende system opleves som urimeligt, og det er for de fleste uforståeligt og uigennemskueligt.

Der er ikke tale om et nyt problem; det har – som alle ved – indtaget en meget central placering i den politiske debat i efterhånden mange år.

De kommende års politiske indsats må i meget høj grad stræbe mod at mindske disse samspilsproblemer.

Når en løsning af det af alle erkendte problem er så vanskelig, hænger det sammen med, at der må tages meget vidtgående hensyn til de grupper, som har behov for ydelser fra det offentlige.

Kommissionen har som en mulig løsning skitseret en ældreydelse. Der er ikke tale om en ny art ydelse til ældre, men om en teknisk sammenkædning af de indtægtsafhængige ydelser. Ideen er, at ydelserne skal ses i sammenhæng, og at betalingen eller reduktionen i ydelserne på grund af indtægter skal ske efter en enhedsskala. Jeg er åben for, at dette kunne være en mulighed, men en afklaring

[Socialministeren]

kræver et yderligere udredningsarbejde, hvor bl. a. de økonomiske konsekvenser for det offentlige og for pensionisterne belyses klare.

Jeg har også sympati for tanken om at mindske problemet ved generelt at forhøje personfradragene så meget, at der ikke skal betales skat af folkepensionen.

Der er således flere muligheder for at gribe ind over for samspilsproblemet. Man kan nedsætte skatterne, indskrænke antallet af indtægtsafhængige ydelser, samle hele aftrapningen på nogle få generelle ydelser eller gøre betalingen for ydelserne mindre afhængig af den enkeltes indtægt.

Alle metoder griber ind i balancen mellem det offentliges indtægter og udgifter, og i den nuværende, meget stramme økonomiske situation er det derfor ikke muligt at stille en hurtig løsning af problemet i udsigt. Men jeg vil give hele problemet en meget høj prioritet, og i takt med de muligheder, som opstår, når samfundsøkonomien er kommet i en bedre balance, må vi efterhånden søge problemet mindsket.

Inden for ældresektoren giver navnlig administrationen af de personlige tillæg anledning til kritik. Afhængigt af, hvilken kommune pensionisten bor i, kan selv blot en beskedent formue eller supplerende indtægt afskære pensionisten fra hel eller delvis økonomisk hjælp til formål, hvortil der kan ydes hjælp til andre pensionister.

Jeg har forståelse for, at dette forekommer særdeles mange pensionister helt ubegribeligt, og det opfordrer på ingen måde den enkelte til at foretage en opsparing til pensionisttilværelsen, en opsparing, som er nødvendig for at sikre de investeringer, der er basis for den produktion, vi alle, erhvervsaktive som pensionister, lever af.

I de senere år har de personlige tillæg fået større betydning for mange pensionister, fordi de stigende energipriser har bevirket, at varmhjælpen til pensionister er øget betydeligt. Varmehjælpen i 1983 bliver nu fordoblet, og der vil i denne forbindelse blive udsendt vejledende retningslinjer til kommunerne, fordi jeg finder det ønskeligt, at praksis for ydelse af denne hjælp bliver så ensartet som muligt.

Boliger og institutioner – fleksibilitet og harmonisering

De ældre, der ønsker det, skal fortsat have mulighed for at blive længst muligt i eget hjem. Dette stiller krav om, at der findes et tilstrækkeligt antal velegnede selvstændige boliger til de ældre. Vi må satse på et varieret udbud af forskellige boligformer og navnlig boliger med varierende grader af kollektivt præg.

Forbedrede boligtilbud skal følges af en udvikling med mere smidige og afpassede servicetilbud. Forandringerne på dette område er i fuld gang i form af døgnservice m.v. Denne udvikling skal stimuleres yderligere, således at den konkrete tilrettelæggelse kan ske efter lokale behov.

Vi må arbejde henimod et mindre stift institutionssystem, således at smidigheden ved anvendelse af bolig- og serviceresourcerne kan blive så stor som muligt.

Der er flere forudsætninger for, at en sådan udvikling kan påbegyndes. Vi må bl. a. nøje overveje udviklingen på plejehjemsområdet. Binder vi os til en fortsat vækst inden for dette område, afskærer vi os samtidig fra at begynde en udvikling, hvor vi i højere grad satser på alternative boligformer, hvor der kan tilknyttes en mere fleksibel og behovsorienteret service.

Dette er baggrunden for, at socialministeriet har været særdeles kritisk ved den seneste gennemgang af udbygningsplanerne på det sociale og sundhedsmæssige område for planperioden 1982-87, og jeg har rettet nogle meget kraftige henstillinger til en række kommuner, hvor der er en tendens til, at for mange af de offentlige midler knyttes til plejehjem.

Disse henstillinger vil blive fulgt op ved i den kommende planrunde at lade ældreområdet være hovedtemaet i planlægningen.

Det vil give kommunerne lejlighed til nærmere at fordybe sig i tilrettelæggelsen af de lokale ældrepolitiske foranstaltninger, samtidig med at det også betyder, at de ældre, deres organisationer og omsorgsorganisationerne får gode muligheder for at komme i en frugtbar dialog med de lokale politikere om, hvordan ældrepolitikken skal tilrettelægges lokalt i de kommende år.

Skal man skabe basis for en udviklingstendens, hvor kombinationer af velegnede boliger og en fleksibel og mobil service kommer til at indtage en fremtrædende plads, er det

[Socialministeren]

også nødvendigt, at der ses nærmere på de økonomiske forhold i de enkelte boligformer.

Kommissionen har på dette område virkelig ramt noget centralt. Reglerne er uoverskuelige nu, og de kan skabe unødvendige vanskeligheder. At dette er tilfældet, er senest vist i forbindelse med et konkret ældreboligprojekt i Vallensbæk. I dette projekt er sigtet, at beboerne skal kunne flytte ind i boligerne, selv om de ikke på dette tidspunkt har behov for service. Hvis de senere får brug for bistand, skal de f. eks. ikke flytte til plejehjem, men kunne blive boende ved, at der så på dette tidspunkt sættes ind med den nødvendige bistand. Omfanget af service skal således løbende tilpasses de aktuelle behov, og det er et godt eksempel på den øgede fleksibilitet, der må stiles imod. Imidlertid støder projektet på vanskeligheder, fordi det er opført både efter reglerne for lette kollektivboliger og efter reglerne for beskyttede boliger. Det betyder bl. a., at der gælder helt forskellige vilkår for beboerne med hensyn til betaling for bolig og service, selv om boligerne indretningsmæssigt er de samme og den service, der kan ydes, også er det.

Der vil snarest blive taget initiativ til et lovforberedende arbejde med henblik på at skabe større harmoni mellem ældreboligerne. Der er ikke taget stilling til, om man netop skal arbejde henimod den løsning, som kommissionen har anbefalet, nemlig at samtlige ældreboliger skal finansieres efter samme principper som det almennyttige byggeri. Dette forudsætter en nærmere afklaring af konsekvenserne ved en sådan omlægning, herunder hvordan de enkelte kommuner vil blive påvirket.

En side af harmoniseringen vedrører de ældres økonomiske vilkår i de enkelte boligformer.

Sigtet er her at give de ældre i ældreboliger, herunder plejehjem, samme økonomiske selvbestemmelse, som alle andre ældre har. Det betyder, at der må arbejdes henimod en ændring af de bestående regler om, at pensionen inddrages i forbindelse med indflytning i plejehjem, og at beboerne til gengæld skal modtage og betale for ydelserne efter samme principper som alle andre ældre.

Der er imidlertid et dybtgående hensyn at tage til de bestående hjem og deres beboere. En radikal ændring kan derfor ikke gennemføres hurtigt. Der må forinden indhentes fle-

re erfaringer om, hvordan et mindre umyndiggørende system kan tilrettelægges, så det ikke hindrer institutionerne i at kunne arbejde med den fornødne effektivitet.

I forbindelse med administrationen af bl. a. forsøgsbestemmelser i bilstandsloven vil jeg være særlig opmærksom på initiativer, som kan afdække vanskeligheder ved en omlægning af ydelses- og betalingssystemet i plejehjemmene. Det er mit håb, at vi herved relativt hurtigt kan få så mange erfaringer, at de betænkeligheder, som man på nuværende tidspunkt fra nogle sider har givet udtryk for, kan elimineres.

Sporskifte i ældrepolitikken

Afsluttende skal understreges, at de meget snævre økonomiske rammer for det offentlige forbrug ikke må forhindre, at der i de kommende år bliver skabt mulighed for et sporskifte i ældrepolitikken. Den anstrengte økonomi og de kommende års befolkningsforandringer gør det bydende nødvendigt, at der skabes bedre og mindre behovsudviklende rammer om de ældres tilværelse.

Der er derfor brug for initiativ og mod til at tage udfordringerne op, og her må der ganske særligt sættes på at få brede folkelige kredse til at gå ind i udviklingsarbejdet. I de kommende år skal vi derfor arbejde på, at private og navnlig de ældre selv i langt højere grad bliver inddraget i udførelsen af ældrearbejdet. Der vil snarest blive taget initiativ til at intensivere dette arbejde, således at den nødvendige drejning i udviklingen kan ske i de kommende år.

Der er allerede taget initiativer, der skal tilskynde til og lette mulighederne for etablering af mere smidige og fleksible foranstaltninger. Det gælder bilstandslovens forsøgsbestemmelse og henstillinger til kommunerne om at være tilbageholdende på plejehjemsområdet, så vi bl. a. kan komme til at stå langt mere frit ved fremtidige beslutninger.

På den korte sigt vil der snarest blive taget en række initiativer.

På boligområdet vil der blive sat et lovforberedende arbejde i gang med henblik på gennemførelse af en ændring af finansiering af ældreboliger.

Planlægning af ældreområdet skal prioriteres højt, og kommunerne vil blive anmodet

[Socialministeren]

om at inddrage området som særligt tema i den næste planlægningsrunde.

Der vil blive taget initiativ til gennemførelse af en samlet førtidspensionsreform.

Andre områder kan, bl. a. af økonomiske grunde, eller fordi der først må indvindes nogle erfaringer – f. eks. gennem forsøg – ikke gennemføres umiddelbart. Jeg vil imidlertid stræbe imod, at disse ting gennemføres på *lidt længere sigt*.

Det drejer sig om initiativer, der kan medvirke til at mindske samspilsproblemet mellem skatter og indtægtsafhængige ydelser, som skal have en høj prioritet.

Det samme gælder spørgsmålet om at øge de ældre økonomiske selvbestemmelse på plejehjemmene.

Endelig vil nogle initiativer kun kunne gennemføres over en *lidt længere årrække*. Dette gælder således muligheden for en mere smidig overgang fra tilværelsen som erhvervsaktiv til livet som pensionist. Det er mit håb, at arbejdsmarkedets parter inden for en kortere årrække vil yde deres bidrag til, at større fleksibilitet på dette område bliver en realitet.

Jeg satser på, at de her nævnte initiativer kan gennemføres gradvis og således, at målene nås f. eks. inden for en 10 års periode.

Den vigtigste forudsætning herfor er, at der generelt i hele befolkningen skabes en bedre og mindre formynderisk holdning til de ældre og alderdommen. Den folkelige debat – ikke blot i massemediernes, men således som den foregår alle steder, hvor mennesker mødes – er så afgjort et af de vigtigste midler til at sikre, at samfundet i de kommende år kan komme til at udvikle sig i retning af et bedre Danmark at blive gammel i.

Uden for dagsordenen foretoges:

Valg af 1 medlem af Københavns havnebestyrelse:

Formanden:

Fra ministeren for offentlige arbejder har jeg modtaget anmodning om, at der af folketinget må blive foretaget valg af et medlem af Københavns havnebestyrelse for den resterende del af perioden indtil den 31. december 1985 i stedet for tidligere medlem af folketinget Helge von Rosen.

Til nyt medlem af havnebestyrelsen har vedkommende gruppe udpeget medlem af folketinget Dræbye.

Den pågældende er herefter valgt.

Den første sag på dagsordenen var:

1) *Tredje behandling af lovforslag nr. L 3:*

Forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og andre familieydelse. (Nedsættelse af indkomstgrænse, ændret indkomstgraduering samt ændret pristalsregulering).

(Fremsat 5/10 82. Første behandling 8/10 82. Betænkning 24/11 82. Anden behandling 30/11 82. Tillægsbetænkning 10/12 82).

Der var stillet 3 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af socialministeren (se nedenfor).

Ændringsforslag

Af socialministeren:

Til § 1

I den under *nr. 3* foreslåede affattelse af den nye § 39 a ændres i *stk. 2* »167.000 kr.« til: »180.000 kr.« og »173.000 kr.« til: »187.000 kr.«.

Bemærkninger

Ændringsforslaget er en konsekvens af, at forslaget om nedsættelse af indtægtsgrænsen for tildeling af børnetilskud foreslås ophævet.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 2 i tillægsbetænkningen vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslaget uden for tillægsbetænkningen af socialministeren (se foran) vedtoges uden afstemning.